

er umuligt andet, end at Ministeren, som har færdedes saa meget i vor Politik, har stødt paa og maattet deltage i Forhandlinger om dette Spørgsmaal: Omvalg. Det har grebet saa meget ind i de politiske Forhandlinger rundt omkring, at det er aldeles umuligt, at en Politiker, der har færdedes saa meget som Ministeren, ikke flere Gange har mødt det Spørgsmaal paa sin Vej, mødt Argumenter baade for og imod og ogsaa selv maattet deltage i Forhandlinger derom. I alt Fald har jeg mange Gange mødt det, og jeg har ogsaa bragt i Erfaring ved Referater og Meddelelser om politiske Forhandlinger rundt omkring i Landet, at Spørgsmaalet ikke er nyt. Nej, Omvalgssystemet er en Tanke, som ikke var bragt til Modenhed, den Gang vi fik Grundloven, og derfor er det ikke kommet ind i den, men ret snart har det paa Grund af de praktisk foreliggende Forhold vist sig at vinde Tilslutning, vinde Sympati. Denne Tanke er efter min Erfaring — og jeg tror, at det ville de fleste bekræfte — vokset stærkere og stærkere, og den har fundet mere og mere Ordlyd i Udtalelser af repræsentativ Natur ude omkring i Befolkningen. Jeg tror ogsaa, at det er rigtigt at komme denne Vej.

Den ærede Ordfører havde, uden at han nærmere vilde komme ind paa Detailler med Hensyn til Fordele og Mangler ved Omvalg — det skal jeg heller ikke — den Frygt, at naar Omvalgssystemet kom, vilde det støtte Partidannelser og derved svække — det, syntes jeg at forstaa, var hans Mening — den parlamentariske Sikkerhed. Jeg skal indrømme, at det vil støtte Partidannelser, men efter min Mening er det sunde Partidannelser, det vil støtte, Partier, som ere deres Mening bekendt, og som komme frem med den og faa den belyst og prøvet. Og dette finder jeg er godt, at der kommer Partier af denne Natur. Manglen af Omvalgssystemet støtter derimod alle mulige lukkede Kombinationer, alle mulige mørke sluttede Aftaler og Alliancer, som ikke præges af nogen virkelig helstøbt politisk Mening, som ikke komme frem med deres Begrundelse, og som ikke staa aabne for Prøve. Man laver smaa, jeg kunde gerne sige fedtede, Alliancer af en eller anden Natur hist og her, man laver forskellige Kombinationer, men aldrig nogen, som er af sund Natur og aldrig nogen af oplysende og afgørende Karakter. Det gør derimod Omvalgene, da vaagne Partierne, de komme frem med deres Anskuelse, og disse blive da prøvede og vejede, og saa er det først

bagefter, at Kombinationerne skabes paa de Erfaringer, som ligge for efter hele den første store almindelige Valgforhandling. Og jeg tror ikke, nogen vil bestride, at den, som virkelig ønsker en sund og sand parlamentarisk Udvikling, maa efterhaanden komme over til, at dette er den rette Vej, og at Forhindringer derimod skaber alt det andet, jeg kunde gerne sige Uhumskhed, som vi desværre allerede have, og som jeg tror, vi ville faa mere og mere af.

Den ærede Konseilspræsident sagde, at han syntes ikke, vi skulde sætte det ind i Grundloven, thi det var jo muligt, at vi bleve kede af det, og saa havde vi det og kunde ikke blive af med det igen. Ja, det kan være, at der var nogle, som kunde blive kede af det, men jeg føler mig overbevist om, at Demokratiet, Venner af den virkelige, sunde Parlamentarisme vilde aldrig blive kede af det, og netop fordi de frygte for, at andre kunde blive kede af det, er det mig en meget større Betyggelse at have det i Grundloven, hvor Bestemmelserne ere vanskeligere at komme uden om, end naar det kun staa i Valgloven. Derfor er det bestandig endnu min Opfattelse, at det bedste vilde være at faa vort Underændringsforslag vedtaget. Men en Stykkeprøve under de nuværende Forhold, hvor vi nogenlunde kende Stillingen i Forvejen, synes mig heller ikke at have noget videre tiltalende ved sig, saa at jeg kan finde mig i, at denne Sag udsættes. Jeg tror, at der er al god Grund til, allerede fordi Spørgsmaalet er rejst paa dette Tidspunkt, at optage Forhandlingerne igen, naar vi komme over til Valgloven. Jeg skal derfor ikke have noget imod, at Underændringsforslaget ogsaa paa mine Vegne bliver taget tilbage.

Til disse Udtalelser kan jeg indskrænke mig, da der ikke fra anden Side synes mig at være kommen Udtalelser frem, som i særlig Grad trænge til at imødegaas.

Ellinger: Der er ikke Grund for mig til at komme dybt ind paa de Bemærkninger, som ere blevne fremsatte; thi den Kritik, jeg i Gaar tillod mig at rette imod Flertallets Forslag og Flertallets Betænkning, har man i det væsentlige maattet lade staa, og de Argumenter, der ere blevne anførte imod Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse, ere vel kendte, og en yderligere Drøftelse af Spørgsmaalet Forholdstalsvalgmaade eller ej vil i og for sig være temmelig urimelig at føre.

Den ærede Konseilspræsident frem-